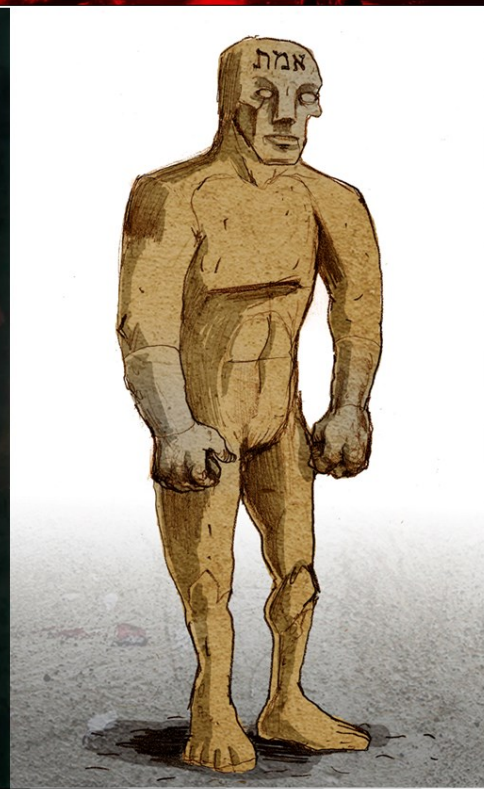

Een onttoverde wereld? Over magie in het Jodendom

STUDIEDAG 27 NOVEMBER 2024 10:00 - 17:00 uur

Magisch en mythisch denken lijken in onze moderne tijd geen rol van betekenis meer te spelen. Lijken, want ondanks het moderne leven waarin rationaliteit de boventoon voert, hebben mythisch denken en magie een enorme aantrekkingskracht voor velen binnen en buiten de bestaande religieuze tradities.

Stichting PaRDeS organiseert ter nagedachtenis aan Rabbijn Leon Mock z"l een studiedag. Op die studiedag wordt ook het boek gepresenteerd:

'Een onttoverde wereld? over magie in het Jodendom'.

Het boek bevat vertaalde artikelen die Leon Mock schreef vanaf ongeveer 2000 tot aan zijn overlijden vorig jaar zomer 2023.

De artikelen gaan over de relatie tussen kennis van de fysieke wereld en kennis in de religieuze Joodse traditie.

Het niet-rationele dat zich 'opdringt' aan het intellect, fascineerde Leon.

Leon Mock promoveerde op het onderwerp **ruach raäh**, een verschijnsel op de grens tussen magie en Talmoed. Aan dat thema kunnen diepgaande analyses van gender, fundamentalisme, maar ook hiërarchie, wereldbeschouwing en mystiek worden verbonden.

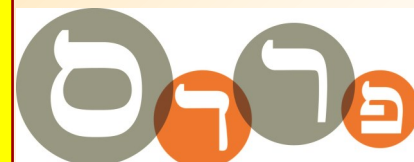
Op deze Studiedag ligt de focus op mythisch denken en magie.

Rabbijn Leo Mock (1968-2023) liep nooit zomaar een verkoper van de daklozenkrant voorbij.

Leo Mock, de zeergeleerde rabbijn, zag je niet snel zonder boek in zijn hand. Een empathisch man, met een luisterend oor, die ruimdenkend oplossingen aandroeg voor mensen die hem om advies vroegen. De 55-jarige Mock overleed op 31 augustus aan een hartstilstand.

(Parool)

PARDES

Bronnen van
Joodse wijsheid

Ochtendprogramma in de Theaterzaal

10.30 Opening door *Bas van den Berg*, voorzitter van Stichting PaRDeS

10.40 **Marcel Poorthuis**, boek presentatie en boek aanbieding

Sprekers:

11.00 **Bart Koet** over "God's grote kracht"

11.30 pauze

11.50 **Joram Rookmaaker** over Rambam (*Maimonides*)

12.20 Gesprekken tussen deelnemers

12.50 Vegetarische lunch

Middagprogramma in drie aparte ruimtes in De Thomas

13.30 Drie Lern-bijeenkomsten rond thema's in magie en mythisch denken

15.00 Theepauze

15.15 Verhaal n.a.v. de bundel artikelen in het boek door *Jan Willem van Henten*

15.40 Afsluiting met *Bas van den Berg*

Lern-bijeenkomsten

Wie is de mens? Van magie tot kunstmatige intelligentie.

Esther van Eenennaam

De Talmoed vertelt het verhaal over Rava, die erin slaagde om met behulp van magie een mensfiguur te creëren. Deze 'mens' was niet van een echt mens te onderscheiden. In de eeuwen die erop volgden hebben verschillende Joodse mystici geprobeerd zo'n mensfiguur te scheppen, in het Hebreeuws een 'Golem' genaamd. Het begrip Golem werd zo populair dat het ook een rol ging spelen in Joodse wetsteksten. Tot op de dag van vandaag: in discussies over kunstmatige intelligentie duikt de term opnieuw op.

Tijdens deze workshop verkennen we samen enkele bronteksten. Wat maakt de mens tot mens? En is er vandaag de dag nog wel zo'n duidelijk onderscheid tussen mens en robot?

Spelen met Nazi's op glad ijs.

Frank Bosman

Frank Bosman laat de talloze verwijzingen naar de Joodse traditie zien, die voorkomen in de wereldberoemde videogame Wolfenstein. Samen met Leo Mock schreef Frank Bosman een artikel over dit onderwerp, dat ook is opgenomen in de bundel.

De serie Wolfenstein staat bekend om zijn fascinatie voor occultisme in combinatie met het Nazisme. De videogame is dan ook herhaaldelijk beschuldigd van Nazi-verheerlijking en van het vergeten van de Joodse slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

Vanaf de introductie van de nieuwste serie van deze videogame (Wolfenstein. The New Order) in 2014, slaat het verhaal een duidelijk andere toon aan. De serie schetst een alternatieve jaren zestig van de vorige eeuw, waarin het Derde Rijk de oorlog heeft gewonnen en de wereld heeft veroverd. Dat succes is te danken aan het roven van super geavanceerde technologie van de geheimzinnige Joodse organisatie, genaamd Da'at Yichud.

Over magie en het verbod daarop in Tanach.

Niek de Wilde en Henk Scholder

Naar aanleiding van het verhaal dat bekend staat als de heks van Endor in I Samuel 28 lezen we teksten uit de rabbijnse traditie. Welk probleem heeft Tanach met magie? Heeft de rabbijnse traditie ook dat probleem? Of hoort magie bij het leven van alledag?

De teksten die wij samen lezen helpen ons bij het vormen van onze gedachten hierover.

Aanmelden via stichtingpardes@gmail.com

Deelname € 40,-

Graag tevoren overmaken op NL 80 RABO 0129 9836 59

o.v.v. 'Studiedag 2024' & uw e-mailadres.

Plaats van samenkomst: De Thomas, Prinses Irenestraat 36, Amsterdam
(op loopafstand van Station Amsterdam Zuid)

Marcel Poorthuis studeerde theologie aan de Katholieke Theologische Universiteit Utrecht en tegelijkertijd muziek aan het Hilversums Conservatorium. Hij is emeritus hoogleraar interreligieuze dialoog aan Tilburg University. Hij publiceert over jodendom, christendom, islam en filosofie.

Bart Koet promoveerde met een proefschrift over schriftinterpretatie in het Lucaanse dubbelwerk. Hij is sinds 2022 emeritus hoogleraar Nieuwe Testament en buitengewoon hoogleraar vroegchristelijke literatuur aan de Tilburg School of Catholic Theology.

Joram Rookmaaker ontving in 2019 zijn semicha en werd geïnstalleerd als tweede rabbijn van LJG Amsterdam. Hij is ook werkzaam als krijgsmacht-rabbijn. Auteur van 'De Brede Haggada' en 'Judaism in a Box'. Initiator van de online Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam.

